

REMISSVAR

2019-09-

Dnr: BO 2019-0243

Socialstyrelsen

Förslag till ändring i Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2012:11) om socialnämndens ansvar för barn och unga i familjehem eller hem för vård eller boende (dnr 4.1—16038/2019)

Inledning

Barnombudsmannen kommenterar förslagen utifrån FN:s konvention om barnets rättigheter (barnkonventionen), FN:s kommitté för barnets rättigheter (FN:s barnrättskommitté) allmänna kommentarer, rekommendationer till Sverige samt utifrån samtal med barn som har erfarenhet av att vara placerade utanför hemmet.

Sverige har fått kritik från FN:s barnrättskommitté att kommittén är oroade över de skillnader som finns gällande genomförandet av barnkonventionen i kommuner och landsting, vilket i sin tur kan leda till att barns tillgång till stöd och tjänster inte är likvärdigt över landet. ¹ Socialstyrelsen har ett viktigt uppdrag att utfärda föreskrifter och allmänna råd för att vägleda tillexempel socialsekreterare så att den blir likvärdig över landet i sitt arbete.

Barnombudsmannen anser, då syftet med att placera barn utanför hemmet är för att ge barnet en chans till ett bra liv, att ett barn som omhändertas ska därför aldrig få det sämre.

3 kap Planering och egenkontroll

Allmänna råd

Barnombudsmannen välkomnar förslaget att det framgår av föreskriften/allmänna råd att socialnämnden ska redogöra för vilka övervägande man gjort när det gäller nätverksplacering, då det är i linje med artikel 20 i barnkonventionen. Enligt artikel 20 i barnkonventionen ska barn som bedöms att de inte kan bo med sina föräldrar först utredas om de kan placeras hos släktingar. ²

¹ CRC/C/SWE/CO/5 p11

² Handbok om barnkonventionen, s 204 (2008)

Att följa vården enligt 6 kap. 7b och 7c §§ SoL

Barnombudsmannen anser att det är olyckligt att Socialstyrelsen föreslår att ta bort lydelsen om att socialsekreteraren bör besöka barnet minst 4 gånger per år.

Socialstyrelsen skriver i sin *Konsekvensanalys* att det finns en fara i att så detaljerat ange minsta antalet besök, då detta kan bli en regel istället för ett minimum. Barnombudsmannen anser att det finns en risk med Socialstyrelsens slutsats. I Barnombudsmannens senaste granskning³ har barn berättat att de tycker att det är svårt med deras kontakt med sin socialsekreterare. Svårt för att de inte känner sig lyssnade på av socialsekreteraren och att de träffas för sällan.

Barnombudsmannen instämmer såklart i Socialstyrelsens resonemang om att kontakt med socialsekreteraren ska vara anpassat efter varje individuellt barns behov. Men Barnombudsmannen bedömer att det finns en betydande risk att socialsekreterarens arbetsbelastning blir styrande istället för barnets behov. Mot bakgrund av detta anser alltså Barnombudsmannen att lydelsen om besök hos barnet minst fyra gånger per år ska kvarstå, då det representerar en garanti för att huvudmannen säkerställer tillräckliga resurser för att barnet ska ha en kontinuerlig kontakt med sin socialsekreterare.

5. Barnkonsekvensanalys

Barnombudsmannen tycker att det är positivt att Socialstyrelsen tar upp om barnkonventionen i sin *Konsekvensanalys*. Barnombudsmannen anser dock att det hade varit bra om Socialstyrelsen även hänvisar till barnkonventionen i själva föreskriften/allmänna råd. Detta för att tydliggöra synen på barn som rättighetsbärare. Att hänvisa till barnkonventionen blir en tydlig markering om vikten av ett barnrättsbaserat synsätt i såväl författningar som i praktisk tillämpning, något som regeringen själv påpekade var ett av syftena med att barnkonventionen inkorporeras i svensk rätt.

Föredragande i ärendet har varit utredare Shanti Ingeström.

Mårten Petersson
Stf. Barnombudsman

³ Vem bryr sig – När samhället blir förälder. Barns röster om att växa upp i den sociala barnavården (2019), Barnombudsmannen